

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ДІЛОВИМ ПАРТНЕРСТВОМ	
ЧЕРНИЧКО Т. В., КАЗИБРІД О.Р. РЕСУРСООБ'ЄКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ РЕАГУВАННЯ	413
ЧЕРНИЧКО Т. В., ЧОРІЙ Ю. Ю. ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	416
ШЕРШУН Я.І., МАКСИМЕНКО Д.В. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	418
SHKYRTA IHOR, NEBOLA IVAN MODEL CALCULATIONS OF THE PHONON DISPERSION IN NON-EQUIDISTANT APPROXIMATION	420

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

БАБАЄВА О. А., МОВЧАН К.М. БІБЛІОТЕКА ЯК ОСЕРЕДОК ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	422
БУДКЕВИЧ Г. Б., ТЮХ Ю. Ю. ВИНИКНЕННЯ, РОЗКВІТ І ЗАНЕПАД ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	424
ГАВРИШКО С. Г., МОРОЗ Ф. В., БУДКЕВИЧ Г. Б. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВОЛОДІННЯ М'ЯЧЕМ У НАПАДІ В ГРІ БАСКЕТБОЛ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	426
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ВІТВИЦЬКИЙ О.М. ТРАНСФОРМАЦІЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	428
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ПРУДНІК М.В. ЦИФРОВЕ КОЧІВНИЦТВО ЯК НОВИЙ ФОРМАТ МОБІЛЬНОСТІ В ТУРИЗМІ	430
ГОЛОВЧУК О. В., ПЛЕША М. С. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЯК ФОРМИ ДІЛОВИХ КОМУНІКАЦІЙ	433
ГОРВАТ О.І., РУБШІ М.А. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ	435
ГРИЦЬКО В.В., КАМПОВ Н.С. СПЕЦИФІКА ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН В ТУРИЗМІ	437
ДАНЧЕВСЬКА І. Р. РОЛЬ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	439
ЖЕРЕБАК О.В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ФУНКЦІЇ МУЗЕЮ	441
ІЛЬТЬО Г.Ф., БИСЬМАК В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ	442
КАСИНЕЦЬ О.В., ОШКАЛО О. І. РЕСУРСИ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	444
ЛЕНДЕЛ І., БРОДОВИЧ Ю. Р. РЕКРЕАЦІЙНІ ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ЗАКАРПАТТЯ	446
ЛЕТА В.В., ГЛУХАНИЧ О.І. ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ: СУТНІСТЬ, КРИТЕРІЇ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ	448
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ДЖУС М.А. ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ HR-ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ТРУДОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	450
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ІЛЬНИЦЬКА Д.І. ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	452
ЛУЖАНСЬКА Т.Ю., МОРОЗ О., НАКОНЕЧНИЙ Ю. РОЗВИТОК АГРАРНОГО	454

РОЗДІЛ 4
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ,
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Таблиця 1

Основні функції музеїв у сучасному суспільстві	
Функція	Зміст
Освітня	Поширення знань, формування наукового світогляду
Виховна	Патріотичне, моральне, естетичне виховання
Культурна	Збереження та популяризація національної спадщини
Дослідницька	Проведення наукових досліджень, збереження джерел
Соціальна	Інтеграція громад, підтримка діалогу поколінь

Таким чином, музей у XXI столітті постає не лише як інституція збереження, а як багатофункціональний центр наукової, виховної, просвітницької та соціокультурної діяльності, що сприяє інтеграції української культури в загальноєвропейський простір [2, с. 70].

Музеї при закладах вищої освіти виконують надзвичайно важливу роль у формуванні всебічно розвиненої особистості майбутнього фахівця. Вони є не лише сховищами культурних і наукових цінностей, а й потужними інструментами практичної освіти, які поєднують науку, творчість і виховання. У сучасних умовах інтеграції до європейського освітнього простору такі музеї мають усі можливості для розвитку міждисциплінарної співпраці, посилення наукового потенціалу та культурного діалогу між поколіннями. Їх подальша підтримка й модернізація повинні стати пріоритетом для університетських спільнот.

Література:

1. Григор'єва Т. В. Музеєзнавство: навч. посіб. – К.: Либідь, 2018. – 248 с.
2. Кирилюк І. О. Теорія та історія музеєзнавства: навчальний посібник. – Луцьк: Вежа-друк, 2020. – 176 с.
3. Шовкопляс Г. А. Сучасний музей і освіта // Вісник музеєзнавства. – 2022. – №1. – С. 23–28.

УДК 37.013.2:910.1:001.895

ІЛЬТЬО Г.Ф.

кандидат політичних наук, доцент
доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет

БІСЬМАК В.

здобувачка вищої освіти ОС «бакалавр»
спеціальності 106 «Географія»
Мукачівський державний університет

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ
ОСВІТИ**

Система освіти є динамічним утворенням, що перебуває у постійному взаємозв'язку й розвитку та характеризується наскрізним оновленням не лише змісту, але й структурних компонентів [1]. Географічна освіта в сучасному світі переживає період значних трансформацій, зумовлених як глобальними викликами, так і стрімким розвитком технологій. Особливої ваги приділяють

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

вивченню не лише про змісту географічних знань, але й методам їх ефективного засвоєння та застосування. Інтеграція педагогічних інновацій у процес викладання географії відкривають нові перспективи для формування компетентного, свідомого та відповідального громадянина, здатного орієнтуватися у складному та динамічному світі. Головним показником інновації є прогресивний початок у розвитку того чи іншого освітнього феномену в порівнянні з традиціями, що склалися, і масовою практикою [5].

На сьогоднішній день, особливої уваги потребує формування екологічної свідомості молодого покоління. Загострення протиріч у взаємовідносинах суспільства і природи та погіршення екологічної ситуації в світі викликає тривогу, оскільки може призвести до катастрофічного порушення екологічної рівноваги. Екологічна освіта та виховання є одним із найбільш суттєвих чинників стабілізації та покращення екологічного стану території України та світу загалом, способом зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення України. Основною функцією екологічної свідомості є забезпечення оптимізації взаємовідносин між суспільством та природою, розв'язання глобальної екологічної кризи, запобігання глобальній екологічній катастрофі [2].

Географічна освіта має потужний потенціал для розкриття взаємозв'язку людини і природи, демонстрації наслідків антропогенного впливу та формування розуміння необхідності сталого розвитку. Педагогічні підходи, орієнтовані на цінності, та активну громадянську позицію, такі як навчання через співпрацю, соціальні проекти та екологічні ініціативи, сприяють формуванню в здобувачів освіти екологічно відповідальної поведінки та готовності до участі у вирішенні екологічних проблем.

Значну роль у модернізації географічної освіти відіграють інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), геоінформаційні системи (ГІС), дистанційне зондування, віртуальні екскурсії, інтерактивні карти та освітні онлайн-платформи. Унаочнення відкривають безмежні можливості для візуалізації географічних процесів, моделювання ситуацій та організації інтерактивної навчальної діяльності. Принципи використання ІКТ наголошують на необхідності їх інтеграції в навчальний процес не як самоціль, а як інструмент для підвищення мотивації учнів, розвитку їхньої пізнавальної активності та формування цифрової компетентності. Застосування цифрових технологій, інформаційно-комунікаційних засобів навчання має багато позитивних сторін для викладача [3].

Сучасна географічна освіта є динамічним та сповненим можливостей навчальним процесом, яка вбачається у синергії глибоких географічних знань та вихованні екологічної свідомості молодого покоління.

Література:

1. Волкова Н. П. Педагогіка : посіб. Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. 576 с.

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

2. Інновації педагогічної освіти в умовах викликів сьогодення : монографія / за наук. ред. С. Я. Харченка. Київ : Талком, 2019. 343 с.

3. Федоренко О. І., Тимочко Т. В., Ткач В. Н. Питання екологічного виховання та освіти населення. Екологічний вісник. 2005. № 3. С. 16.

4. Використання сучасних цифрових технологій в освітньому процесі [Електронний ресурс]. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-suchasnih-cifrovih-tehnologiy-v-osvitnomu-procesi-342096.html> (дата звернення: 28.04.2025).

5. Про професійний розвиток працівників : Закон України від 12.01.2012 № 4312-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17> (дата звернення: 08.05.2025).

УДК 338.48-6:2(477.87)(043.2)

КАСИНЕЦЬ О. В.

старший викладач кафедри менеджменту,
управління економічними ресурсами та туризму

ОШКАЛО О. І.

здобувач ОС «Магістр», спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Мукачівський державний університет.

РЕСУРСИ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Важливою складовою частиною сучасної індустрії туризму є релігійний туризм, який належить до найдавніших його видів. У сучасних умовах цей напрямок набув нових форм і змісту, адже поряд із традиційним паломництвом дедалі більшої популярності набувають ознайомчі поїздки до культових споруд, участь у релігійних фестивалях, культурно-духовних подіях та екскурсіях, пов'язаних з історією релігії. Релігійний туризм відіграє важливу роль у збереженні нематеріальної культурної спадщини, підтримці місцевих громад, а також у формуванні привабливого туристичного іміджу регіонів.

Закарпаття виступає унікальним місцем перетину латинської та візантійської культур, західного і східного християнства. У регіоні збереглися об'єкти, пов'язані з католицизмом, православ'ям, греко-католицизмом, протестантизмом, юдаїзмом, вірменською апостольською церквою. Міжконфесійна злагода стала однією з характерних ознак регіону: майже в кожному населеному пункті мирно співіснують храми різних конфесій. На території області функціонують 1678 релігійних організацій, зокрема 4 релігійні центри, 13 управлінь, 1586 релігійних громад, 11 монастирів, де проживають 467 ченців, а також 7 місій. Значну туристичну цінність становлять понад 55 дерев'яних церков XVII–XIX ст., більшість з яких використовуються за призначенням. Унікальністю вирізняються ті, що зведені у XVII–XVIII ст., з яких понад 10 включено до державного реєстру нерухомих пам'яток.

Область володіє унікальним історико-культурним комплексом, до складу якого входить близько 1800 пам'яток історії, культури та мистецтва, зокрема 496 – археології, 1273 – історії, 48 – мистецтва. Серед них – сакральні об'єкти, два з

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>